

Foundation Programme
in Literacy, Numeracy and Skills
(FPLNS)

తెలుగు
TELUGU

GRADE 9

Educator's Guidelines

Theme 3: Nature and Environment
Natural Calamities

MAHATMA GANDHI INSTITUTE
under the aegis of
MINISTRY OF EDUCATION AND HUMAN RESOURCE
Republic of Mauritius

2026

Table of content

» Guide to Educators	iii
» Activity 1: Listen and repeat	1
» Activity 2: Read and practise	2
» Activity 3: Spell, read and write	3
» Activity 4: Fill in the blanks	4
» Activity 5: Choose the appropriate word	5
» Activity 6: Read and understand.	6
» Activity 7: Speak and write	7
» Activity 8: Listen, understand and write	9
» Activity 9: Read and speak	13
» Activity 10: Listen and read	14

Guide to Educators

Learning Outcomes

- Use vocabulary items related to 'Natural Calamities' both orally and in written.
- Read common words related to 'Natural Calamities' with correct pronunciation.
- Enumerate the consequences of 'Natural Calamities' on people, animals, and the environment.

Activities

- Listen and repeat.
- Read and practise.
- Spell, read and write.
- Fill in the blanks.
- Choose the appropriate word.
- Read and understand.
- Speak and write.
- Listen, understand and write.
- Read and speak.
- Listen and read.

Other Proposed Activities

Safety Poster Making

- Make a poster showing "Do's and Don'ts" during natural disasters

Discussion / Q&A

- Discuss with classmates: "What would you do if there is a flood?"
- Share ideas on how to protect nature to reduce disasters

Additional Resources

- Flashcards with images
- Worksheets (Cut and paste, Fill in the blanks)
- Song audio
- Glue, scissors, crayons
- Download and use fonts

Portfolio Assessment

- Skills-based assessments.

Activity 1: Listen and repeat.

Listening and Reading Activities:

- The Educator reads the lyrics aloud.
- The students listen and repeat.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు

వానలు పడతాయి.

గాలి వీస్తుంది.

నదులు పొంగి, ఊరెలా చేరుతాయి.

భూమి కంపిస్తే, ఇళ్లు కదిలిపోతాయి.

జనం జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

స్నేహితులారా!

మొక్కలు నాటితే, ప్రకృతి సంతోషిస్తుంది.

మనమంతా కలిసే

భూమిని కాపాడాలి!

Activity 2: Read and practise.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు - రకాలు

Listening and Reading activities:

- The Educator reads and explains the words.
- The students repeat with understanding.

వాన

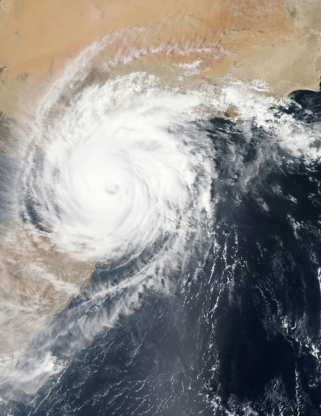
తీవ్రమైన గాలి

కరువు

భూకంపం

గాలివాన

వరద

Activity 3: Spell, read and write.

Reading and Writing Activities:

The Educator explains the given words with emphasis on the alphabets/letters. The students:

- spell and read the vocabulary words repeatedly with correct pronunciation.
- form words with the given letters.
- write the given words twice.

వాన = వా + న

-----, -----

గాలివాన = గా + వా + న

-----, -----

వరదలు = వ + ర + ద + లు

-----, -----

కరువు = క + రు + వు

-----, -----

తీవ్రమైన గాలి = తీ + వ్ర + మై + న   గా + లి

-----, -----

భూకంపం = భూ + కం + పం

-----, -----

Activity 4: Fill in the blanks.

Reading and Writing Activities:

The students:

- read the following sentences with the help of the Educator.
- choose the appropriate word to fill in the blanks.
- complete the sentences and read repeatedly.

(ఎండ, కురుస్తున్నది, సముద్రం, వీస్తుంది, మబ్బులు)

౧. వాన .....

౨. ఆకాశంలో ..... ఉన్నాయి.

౩. సూర్యుడు ..... కాస్తున్నాడు.

౪. గాలి తీవ్రంగా .....

౫. .... పొంగి ప్రవహిస్తున్నది.

Activity 5: Choose the appropriate word.

(కొవ్వొత్తులను, కుక్కలను, ఇంటిని,
రేడియో, రొట్టెలు, మందులు)

Reading and Writing Activities:

The students:

- read the following sentences carefully with the help of the Educator.
- choose the appropriate word to fill in the blanks.
- complete the sentences and read repeatedly.

౧. మన ..... భద్రపరచుకోవాలి.

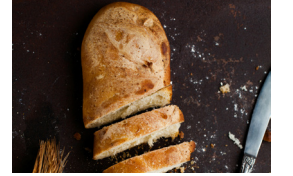
౨. తరచుగా ..... వినాలి.

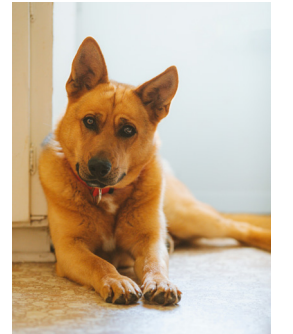
౩. .... ఉపయోగించాలి.

౪. ముందే కొన్ని ..... కొనాలి.

౫. .... సురక్షితంగా ఉంచుకోవాలి.

౬. కొన్ని ..... కొనిపెట్టాలి.

Activity 6: Read and understand.

Reading Activity:

- The Educator reads and explains the difference between man-made and natural calamities.
- The students observe the pictures, read, learn and understand.
- The Educator asks the students to name some examples of natural and man-made calamities such as oil spill, plane crash.

మానవ చర్యలవల్ల కలిగే వైపరీత్యాలు	సహజ వైపరీత్యాలు
సముద్ర కాలుష్యం 	అరణ్య అగ్ని
రసాయన పేలుళ్లు 	వరదలు
పెద్ద ప్రమాదాలు 	అగ్నిపర్వతం
యుద్ధం 	గాలివాన

Activity 7: Speak and write.

Speaking and Writing Activities:

The Educator reads and explains the words related to each calamity.

The students:

- read the words.
- form simple sentences orally and write them.

౧. గాలివాన

- వాన కుండపోతగా కురియు
- ఉరుములు, మెరుపులు
- తీవ్రమైన గాలి వీచు
- ఇంటిపైకప్పులు ఎగిరిపోవు

అ. ....

ఆ. ....

ఇ. ....

ఈ. ....

౨. వరదలు

- కుండపోత వానలు కురియు
- ఇళ్లు, రోడ్లు జలమయం అవు
- పంటలు, తోటలు నశించిపోవు
- అందరూ ఇంటిలో ఉండు

అ. ....

ఆ. ....

ఇ. ....

ఈ. ....

౩. కరువు

- వానలు పడకపోవు
- చెరువులు నదులు ఎండిపోవు
- పంటలు, తోటలు నశించిపోవు
- జనులు, జంతువులు ఇబ్బంది పడు

అ. ....

ఆ. ....

ఇ. ....

ఈ. ....

Activity 8: Listen, understand and write.

Listening, Reading and Writing Activities:

The Educator:

- reads the dialogues aloud and the students repeat (students can be asked to enact in pairs).
- reads the questions and the answers aloud.

The students circle the correct answer.

మాయ: నమస్కారం రవీ! బాగున్నావా?

రవి: నమస్కారమండీ! బాగున్నాను! ఓ ప్రశ్న అడగవచ్చా?

మాయ: తప్పకుండా!

రవి: ప్రకృతి వైపరీత్యాలు అంటే ఏమిటో మీకు తెలుసా?

మాయ: ఔను, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు అంటే ప్రకృతివల్ల జరిగే వైపరీత్యాలు ఉదాహరణకు: గాలివాన, భూకంపం, వరద లాంటివి.

రవి: వరదలో ఏం జరుగుతుంది?

మాయ: వానలు ఎక్కువగా పడటంవల్ల చోట్లన్నీ జలమయం అవుతాయి. రోడ్లు, పంటలు మొదలైనవి నాశనం అయిపోతాయి.

రవి: అది ఎంతో భయంకరం. మరీ భూకంపంలో ఏం జరుగుతుంది?

మాయ: భూకంపంలో భూమి కంపిస్తుంది. దీనివల్ల ఇళ్లు, భవనాలు కూలిపోతాయి.

రవి: మరి తుఫానులో ఏం జరుగుతుంది?

మాయ: తుఫానులు వస్తే ఎక్కువ వానలు, తీవ్రమైన గాలి వీస్తుంది. జనులు ఇళ్లలోపలనే ఉండవలసివస్తుంది. ఇంటిపైకప్పులు ఎగిరిపోవచ్చు. చెట్లు కింద పడవచ్చు.

రవి: ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాలను ఆపలేమా?

మాయ: కాదు, మనం వాటిని ఆపలేం. కాని మనం కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోగలం.

రవి: ప్రకృతిని కాపాడుకోవడం ఎలా?

మాయ: మనం చెట్లను నాటుకోవాలి. చోట్లన్నీ శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. శుభ్రమైన వాతావరణం మమ్మల్ని కాపాడుతుంది.

రవి: అంటే ప్రకృతిని కాపాడితే అది మమ్మల్ని కాపాడుతుంది.

౧. మాయతో ఎవరు మాట్లాడుతున్నారు?

(అ) రాజు

(ఆ) రవి

(ఇ) కవి

(ఈ) బాలు

౨. వరదలో ఏం జరుగుతుంది?

(అ) భూమి కంపిస్తుంది.

(ఆ) చోట్లన్నీ జలమయం అవుతాయి.

(ఇ) గాలి తీవ్రంగా వీస్తుంది.

(ఈ) వేడిగా ఉంటుంది.

౩. తుఫాను అంటే ఏమిటి?

(అ) వాన

(ఆ) ఎక్కువ వానతో తీవ్రమైన గాలి

(ఇ) ఎండ రోజు

(ఈ) సునామీ

౪. మనం ప్రకృతిని ఎలా కాపాడాలి?

(అ) మనం చెట్లను నాటుకోవాలి. చోట్లన్నీ శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

(ఆ) చెట్లను నరికివేయాలి.

(ఇ) నీళ్లు వ్యర్థం చేయాలి.

(ఈ) బయట తిరగాలి.

౫. భూమిని ఎందుకు జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి?

.....

Activity 9: Read and speak.

Reading and Speaking Activities:

Under the guidance of the Educator,

The students:

- learn about the causes and preventions of natural calamities.
- read the given words and speak simple sentences.

విద్యార్థిగా నేను ఏ విధంగా భూమిని రక్షించగలను?

- చెట్లు నాటుకోవాలి. నీటిని ఆదా చేయాలి.
- సముద్రతీరం మరి నదులను శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.
- చెత్త డబ్బా ఉపయోగించాలి.
- పాఠశాలను శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.
- దేశాన్ని శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

Activity 10: Listen and read.

Listening and Reading Activities:

- The Educator guides the students to discuss in pairs about precautions during the cyclone-period.
- The students read the cyclone warning bulletin as a news reader with the help of the Educator.

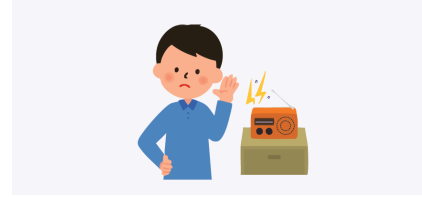
మారిషస్‌లో గాలివాన హెచ్చరిక మూడో తరగతి అమల్లో ఉంది.

- తీవ్రమైన గాలి వీస్తుంది.
- వాన కుండపోతగా కురుస్తుంది.
- ఉరుములు ఉరుముతాయి.
- మెరుపులు మెరుస్తాయి.
- సముద్రంలో పెద్ద అలలు ఉంటాయి.

ఇంట్లోనే ఉండండి!
బయటకు వెళ్లకండి!

సూచనల కోసం రేడియో వింటూ ఉండండి!

మీ వాహనాన్ని ఉపయోగించకండి!

మందులు, బిస్కెట్లు, సరుకులు మొదలైనవి నిలువచేయండి!

